

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 25/1996 vp

Hallituksen esitys laiksi sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 8 päivänä lokakuuta 1996 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 167/1996 vp laiksi sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Anja Kairisalo sosiaali- ja terveysministeriöstä, osastopäällikkö Kaarina Ronkainen ja asiantuntijalääkäri Pauli Karli kansaneläkelaitoksesta, sosiaali- ja terveystoimen päällikkö Tuula Taskula Suomen Kuntaliitosta ja toimitusjohtaja Reijo Kärkkäinen Suomen Apteekkariliitosta.

Esityksessä ehdotetaan, että uudet, käyttöalueeltaan vielä vakiintumattomat ja hoitokustannuksiltaan merkittävät lääkkeet ohjataan potilaalle vielä vuoden 1997 ajan julkisen terveydenhuollon kautta. Sairausvakuutuslakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että valtioneuvosto voisi päättää, ettei hoitokustannuksiltaan merkittäviä ja käyttötarkoitukseltaan vielä vakiintumattomia lääkkeitä korvata sairausvakuutuslain perusteella. Lääkelakia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että tällaiset lääkkeet voitaisiin luovuttaa potilaalle sairaanhoitopiirin tai sairaalakuntayhtymän ylläpitämästä sairaala-

apteekista ja lääkekeskuksesta maksutta. Erikoissairaanhoidon nojalla lääkekulut voitaisiin ottaa huomioon suurten potilaskohtaisten kustannusten tasausjärjestelmässä.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta ja olemaan voimassa vuoden 1997 loppuun.

Valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että eduskunnan käsitteilyyn tuodaan kevään 1997 aikana ehdotus väliaikaisen lääkekorvausjärjestelmän muuttamisesta pysyväksi järjestelmäksi.

Kun hallituksen esitykseen 118/1996 vp sisältyi jo ehdotettua väliaikaista lääkelain 66 a §:ää vastaava pysyvä lainmuutos, valiokunta ehdottaa kyseisen säännöksen poistettavaksi.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että ensimmäinen, kolmas ja neljäs lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

2.

Laki**lääkelain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään väliaikaisesti 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/87) 66 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 8 päivänä maaliskuuta 1993 annetulla lailla (248/93), uusi 3 momentti (*poist.*) seuraavasti:

66 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

66 a §

(*Poist.*)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouko Skinnari /sd, varapuheenjohtaja Maija Perho /kok ja jäsenet Anne Huotari /vas, Jorma Huuhtanen /kesk, Liisa Hyssälä /kesk, Timo Ihamäki /kok,

Kari Kantalainen /kok, Paula Kokkonen /kok, Eero Lämsä /kesk, Hannes Manninen /kesk, Pirkko Peltomo /sd, Margareta Pietikäinen /r, Maija Rask /sd, Osmo Soininvaara /vihr, Marjatta Vehkaoja /sd ja Marja-Leena Viljamaa /sd.

Vastalause

Kuluvana vuonna on ollut voimassa sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikainen muutos ja erät siihen liittyvät muut lakimuutokset. Muutos oli tarkoitettu tätä vuotta koskeväksi kahdeksan kuukautta kestäväksi poikkeukseksi, jonka aikana valmistellaan pysyvämpi ja toimivampi ratkaisu. Kuten keväällä jättämässämme vastalauseessa epäilimme, muutosta pyritään nyt jatkaamaan ainakin yhdellä vuodella eteenpäin. Epäkohtia sisältävästä järjestelystä uhkaa siten tulla pitkäaikainen.

Lähtökohtamme on edelleen, että potilaiden lääkekustannusten korvauksen tulisi tapahtua sairausvakuutuksen piirissä ja että siihen on varattava riittävät varat. Tällöin lääkekorvauskysymykset käsiteltäisiin samojen periaatteiden mukaisesti ja valtakunnallinen kustannusten taseusjärjestelmä toimisi varmimmin. Voimassa olevan säännön puitteissa tämä on helppo toteuttaa lisäämällä lakiesityksessä mainitut kaksi lää-

ketä valtioneuvoston päätökseen kokonaan korvattavista lääkkeistä. Määräämisperusteisiin voidaan tehdä tarpeellisia rajauksia (esimerkiksi oikeus lääkkeen käytön aloittamiseen keskussairaalan ao. yksikössä), mikä varmistaa lääkityksen asianmukaiset perusteet.

Hallituksen esityksen mukaisen käytännön jatkuminen pitää yllä kahta rinnakkaista järjestelyä lääkekorvausten osalta. Tätä ei voi pitää hallinnollisesti tarkoituksenmukaisena.

Asiantuntijakuulemisen yhteydessä tuli myös esille, että ehdotettu lainmuutos ja sen pohjalta laadittava asetukset saattavat olla ristiriidassa kuntia ja terveydenhuoltoa koskevan muun lainsäädännön kanssa. Tällaiset seikat olisi ehdottomasti selvitettävä ennen lakiesityksen hyväksymistä ja asetuksen antamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1996

Jorma Huuhtanen /kesk
Eero Lämsä /kesk

Liisa Hyssälä /kesk
Hannes Manninen /kesk